

KÉREM, JELÖLJE BE jellel KÉPZÉSÉT!**Mechatronikai mérnök BSc (GPK)**

- AM01 Áramlástan I. „v” (1+2vk)
- AM11 Áramlástan I. „v” (0+4vk)
- AM21 Áramlástan I. „f” (100)

Környezetmérnök BSc(VBK)

- AKM1 Az áramlástan alapjai „v” (7+13vk)

Ipari termék- és formatervező BSc(GPK)

- AT01 Áramlástan „v” (61 + 18vk)

Név: .....

NEPTUN kód: ..... ÜLŐHELY sorszám: .....

PONTSZÁM: $\Sigma 25p$ / p**1. példa (elméleti kérdések) (5p=5 × 1pont, tökéletesen jó válasz ér 1-1 pontot)**

1.1) A szilárd testekre ill. a newtoni folyadékokra jellemző γ [rad] szögdeformáció és a τ [Pa] csúsztatófeszültség közötti kapcsolatot írja be a táblázat jobboldali celláiba!

szilárd testek	
folyadékok	

1.2) Sorolja fel az ún. **ideális közeg** legfontosabb sajátosságait!

1. ....
2. ....
3. ....

1.3.) Számítsa ki, mekkora a $\Delta p = p_1 - p_2$ nyomáskülönbség számértéke a $P_1(x_1=1m, y_1=2m, z_1=3m)$ és $P_2(x_2=3m; y_2=2m; z_2=1m)$ pontok között egy olyan folyadéktérben, amelyben a nyomásgradiens vektor komponensei ismertek: $\frac{\partial p}{\partial x} = 100 \text{ Pa/m}$; $\frac{\partial p}{\partial y} = 500 \text{ Pa/m}$ és $\frac{\partial p}{\partial z} = -100 \text{ Pa/m}$!

Végeredmény: $\Delta p = \dots \text{Pa}$

1.4.) Definiálja az alábbi **áramlástani fogalmat!** Ha szükséges, készítsen hozzá magyarázó vázlatrajzot!

ÁRAMVONAL:

1.5) Egészítse ki a **folytonosság (kontinuitás) tétel differenciál-egyenlet alakját!** Adja meg az egyenletben szereplő minden mennyiség nevét és mértékegységét is!

$$\frac{\partial}{\partial t} + \text{div}(\quad) =$$

2. példa (7pont)

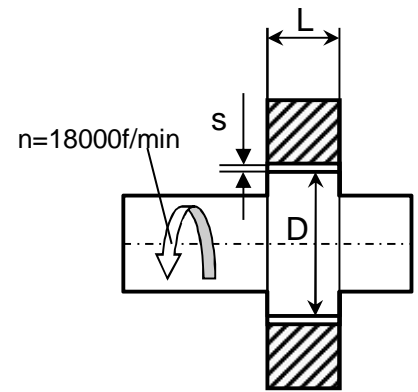
Egy mai Formula-1 versenyautó 2,4 literes V8 motorjának főtengelye összesen $N=40$ helyen csapágyazott azonos méretű ($L=20\text{mm}; \varnothing D=55\text{mm}$) siklócsapágyakkal. (Az ábra 1db ilyen csapágyat mutat). Az $n_{\text{max}}=18000\text{ford/perc}$ motorfordulatszám esetén a főtengely fordulatszáma ezzel megegyező $n=18000\text{ford/perc}$. A sraffozott álló csapágyház és a forgó főtengely közötti rést ($s=0,05\text{mm}$) $\nu=1,25 \times 10^{-5} \text{ m}^2/\text{s}$ kinematikai viszkozitású, $\rho_{\text{olaj}}=800\text{kg/m}^3$ sűrűségű motorolaj tölti ki.

KÉRDÉSEK:

Számítsa ki, hogy mekkora a főtengely összes, $N=40\text{db}$ csapágyréseiben keletkező

- csúsztatófeszültség ($\tau=?[\text{Pa}]$)
- P_{veszt} veszteségteljesítmény ($P_{\text{veszt}}=? [\text{W}]$)
- hány %-a a P_{veszt} az ehhez a fordulatszámhoz tartozó $P_{\text{max}}=980\text{kW}$ maximális motorteljesítménynek! ($?[\%]$)

Feltételek: stacioner állapot, $\rho=\text{áll.}$, lineáris sebességprofil a vékony részben, a Newton-féle viszkozitási törvény használható.

MEGOLDÁS

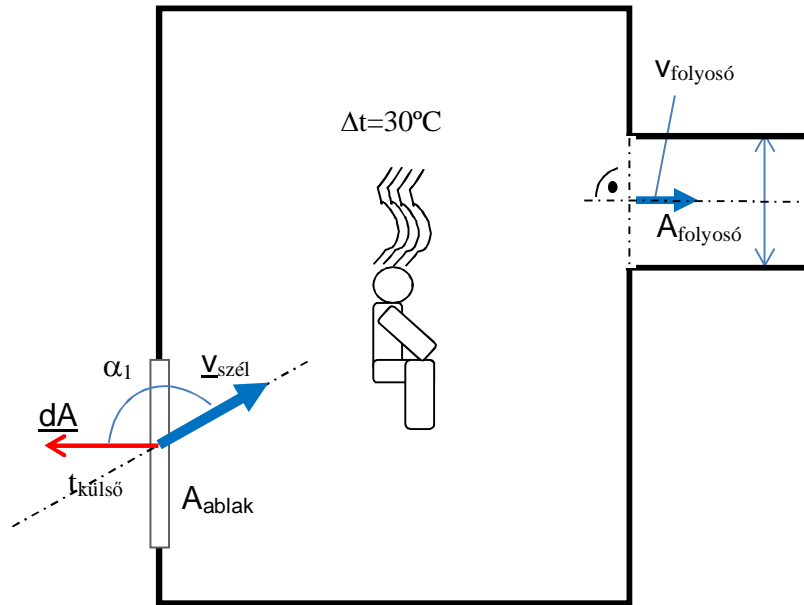
3. példa (7pont)

A K.1.50. előadóterem $A_{\text{ablak}}=8\text{m}\times 2.5\text{m}$ téglalap alakú nyitott ablakán befúj a hideg ($t_{\text{külső}}=-3^{\circ}\text{C}$) szél egyenletes $|v_{\text{szél}}|=7,2\text{km/h}$ átlagsebességgel ($\alpha_1=150^{\circ}$, ld. ábra). A teremben ülő 100 hallgató és a téli fűtés miatt az $A_{\text{folyosó}}=4\text{m}\times 2.5\text{m}$ téglalap keresztmetszetű folyosóra $t_{\text{folyosó}}=27^{\circ}\text{C}$ hőmérsékletű levegő áramlik ki. A folyosó a terem falára merőleges tengelyű csatornának tekinthető. A terem mindenhol máshol zárt.

Kérdés: Határozza meg

- a folyosón áramló levegő átlagsebességét,
- a terembe be- ill. kiáramló levegő térfogatáramokat,
- és a levegő tömegáramát!

Feltételek: stacioner állapot, levegőre $R=287\text{J}/(\text{kg}\cdot\text{K})$; a levegő sűrűségének kiszámítása szempontjából a nyomás mindenhol $p_0=10^5\text{Pa}$ értékűnek vehető.

MEGOLDÁS

4. példa (6pont)

Sajnos vasárnap este pontosan 20:00h-kor hazainduláskor a balatoni nyaralónk kerti locsolócsövén a csapot elfelejtettük elzárni, így egész héten állandóan folyt a víz ($\rho_{\text{víz}}=1000\text{kg/m}^3$). Következő péntek este 20:00h-kor érünk le ismét a nyaralóhoz, amikor is azonnal elzárjuk a csapot.

Kérdés:

Tudjuk, hogy $v=1.5\text{m/s}$ a víz átlagsebessége a locsolócső kilépő keresztmetszetében, melynek belső átmérője $\varnothing d=25\text{mm}$).

- Határozza meg a víz térfogat- és tömegáramát!
- Hány forint vízdíjat kell fizetnünk ezért a feledékenységért 245 Ft/m^3 víz egységár esetén?

(Feltételek: stacioner állapot, ideális közeg)

MEGOLDÁS